

РЕШЕНИЕ

№ 341

гр. Варна, 03.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, I А СЪСТАВ ТО, в публично заседание на осемнадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Марин Г. Маринов

Членове: Мария К. Терзийска
Д. К. С.

при участието на секретаря Албена Ив. Янакиева
като разгледа докладваното от Мария К. Терзийска Въззивно гражданско дело № 20243100500311 по описа за 2024 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по жалба вх. № при ВРС 4166/17.01.2024г., депозирана от Д. П., чрез процесуален представител против Решение № 45/05.01.2024г. по гр. д. № 20213110117221 на същия съд, с което жалбоподателят – ответник в първата инстанция е осъден да заплати на ищеца „Ди Ен Гре“ ЕООД, гр. Провадия сумата от 17476.50 лева, представляваща незаплатена стойност /цена/ на продадени 19.100 кг. слънчоглед, реколта 2020, за което е издадена фактура № 28/09.11.2020г., ведно със законната лихва от завеждане на иска до окончателното изплащане на сумата 30.11.2021 г., на осн. чл. 79 ал.1 от ЗЗД.

В жалбата продължава да се поддържа становището, че не се доказва пасивната легитимация на ответника, тъй като същият е заявил изричен отказ от наследство, вписан в съответната книга при РС, а извършеното плащане от 18.10.2022 г. по договор за наем е във връзка с възникнали между ответника и наследодателя му приживе правоотношения по договор за сътрудничество и съвместна дейност от 02.07.2021 г., а не в качеството му на наследник на починалата. В тази връзка счита изводът на ВРС, че представеният официален препис от договора не установява наличието на сключен договор, за необоснован и противоречащ на разпоредбите на чл. 83 от ЗННД и чл. 179 ал.2 от ГПК. Отделно излага аргументи за недоказаност на правоотношението, от което черпи права ищцовото дружество – фактурата не е двустранно подписана, липсват счетоводни записвания при ЗП, поради това, че същият не води счетоводна отчетност и други. Моли въззивната инстанция или да обезсили решението на ВРС и прекрати производството като приеме,

че ответникът не е наследник на починалата в хода на процеса негова баба или да се отмени атакувания съдебен акт и постанови друг по същество, с което искът да бъде отхвърлен.

В отговора си въззиваемата страна излага аргументи в подкрепа на изводите на РС като счита за доказана както пасивната легитимация на ответника, така и наличието на търговско правоотношение, по което ищецът изцяло е изпълнил ангажиментите си за доставка на продукцията, а за ответника е възникнало задължение да заплати съответната цена.

В открито съдебно заседание, въззивникът, чрез редовно упълномощен процесуален представител, поддържа жалбата си, моли за отмяна на обжалвания акт и присъждане на съдебно-деловодни разноски.

Въззиваемата страна, също чрез процесуален представител, оспорва въззивната жалба, моли за потвърждаване на първоинстанционното решение и присъждането на деловодни разноски.

Съдът, като приема, че е сезиран с редовна и допустима за разглеждане въззивна жалба, депозирана от лице, легитимирано чрез правен интерес от обжалване, след съвкупен анализ на доказателствения материал по делото приема за установено от фактическа и правна страна:

Предявен е иск от „Ди Ен Грe” ЕООД срещу Д. П. П. /конституиран в хода на процеса на мястото на починалата В. С./ за осъждането на ответника да заплати на ищеца сумата от 17476,50 лв., представляваща дължима цена по сключен между дружеството и наследодателя на ответника – В. Л. С., в качеството ѝ на земеделски производител, неформален договор за продажба на 19,100 т. слънчоглед при цена от 915 лв. за тон. Ищецът твърди, че макар стоката да е била доставена, плащане по издадената за сделката фактура № 28/09.11.2020 г. не е било извършено. Сочи, че в отговор на изпратеното по електронен път до земеделския производител на 17.03.2021 г. писмо за потвърждение на салда по разчети между него и дружеството към 31.12.2020 г. с оглед вземането по посочената фактура, В. С. е потвърдила задължението си в размер на 17476,50 лв.

В отговор по реда на чл. 131 от ГПК, ответникът оспорва иска като недопустим с довода, че не е надлежно пасивно легитимиран да отговоря по него, доколкото след смъртта на наследодателката си – В. С. своевременно е направил отказ от нейното наследство. Оспорва ищцовото становище, че с конклюдентни действия, изразяващи се в заплащането на възнаграждението по договор за наем на земеделска земя, сключен между В. С. и Община Суворово и с ползването на лавандулови насаждения, е приел същото. Твърди, че въз основа на сключен между него и наследодателката му договор за сътрудничество и съвместна дейност и включването на имота, предмет на договора за наем, както в заявките му като земеделски производител, така и при участието му в „Схема за единно плащане на площ” от ДФ „Земеделие” и схема за подпомагане на млади земеделски стопани, е заплатил наемното възнаграждение на собствено правно основание. Излага, че по силата на тристранно споразумение, сключено на 05.07.2021 г. между него, В. С. и „Есетере България” ЕООД, е встъпил в правата на С. по договора, сключен между нея и дружеството за покупко-продажба на бъдеща суровина – лавандула от 14.05.2019 г., задълженията по който е била в невъзможност да изпълнява поради влошеното си състояние след смъртта на нейния син П. П.. Ответникът аргументира недопустимостта на иска и с извършения от него отказ от наследството на своя баща П. П., пораждаща невъзможността му да

бъде наследник на В. С.. В евентуалност, оспорва иска и като неоснователен с доводи за недоказаност на наличието на договор за покупко-продажба между В. С. и ищеца.

Настоящият състав съобразява, че съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по **валидността на обжалваното решение, а по допустимостта му – в обжалваната му част.**

В конкретния случай, първоинстанционното решение се преценя за валидно и допустимо, противно на соченото във въззивната жалба, доколкото преценката за отсъствието или наличието на качеството наследник касае правилността на решението, респективно пасивната материално правна легитимация по иска.

1. По качеството на наследник на ответника по спора.

Смъртта на наследодателката В. С. е настъпила на 21.08.2022 година, видно от представеното удостоверение за наследници и в хода на висияния процес пред ВРС.

Преди тази дата факти, които са относими към спорния въпрос се извеждат от следните писмени доказателства:

На 28.04.2021 г. между В. С. и Община Суворово е бил сключен Договор за наем № 2-16/28.04.2021 г. на общински поземлен имот с идентификатор № 70175.180.45, м. „Птицефермата”, трета категория с площ от 11 599 кв. м. по КВС на гр. Суворово, с начин на трайно ползване – земеделска земя за срок от 5 години, считано от 01.10.2021 г., вписан в СВ – гр. Девня с вх. № 1004/28.04.2021 г., акт № 125, том I, дело № 202/2021 г. дв. вх. № 993. По делото, този договор е приет като доказателство /л. 166 от делото на ВРС/ като същият е с № 2-3/28.04.2021 г., но е посочено, че в отчетната програма на Община Суворово е входиран под № 2-16/28.04.2021 г.

Съгласно извадка от регистъра на земеделските стопани при Министерство на земеделието, храните и горите за стопанската 2020-2021 г., на 11.06.2021 г. въззивникът Д. П. е бил регистриран като земеделски производител на лавандула. Видно от анкетния формуляр от същата дата, същият е заявил, че един от имотите, които използва в дейността си е този с идентификатор № 70175.180.45, т.е. по горепосочения договор за наем. Имотът е заявен за ползване и за следващите стопански 2021 – 2022 г. Фигурира и в попълнената анкетна карта на 23.03.2023 г.

Установява се, че на 02.07.2021 г. между В. С., в качеството ѝ на земеделски производител и въззивника Д. П. е бил сключен договор за сътрудничество и съвместна дейност, изразяваща се в предоставянето за стопанисването на наетия от С. гореописан имот на въззивника за стопанските 2021-2022, 2022-2023 и 2023-2024. По силата на договора, въззивникът освен другите поети задължения е приел да заплаща ежегодно за срока на договора дължимия към Община Суворово наем по Договор № 2-16/28.04.2021 г./№ 2-3/28.04.2021 г./. В чл. 9.1 В. С. е декларирала, че няма претенции към бъдещата земеделска продукция за трите стопански години.

Видно от представеното по делото удостоверение за наследници, В. С. е оставила като нейни наследници синът ѝ Р. П. и внукът ѝ Д. П. – син на починалия преди С. нейн син П. П..

Отказът на Р. П. от наследството на В. С. е вписан в книгата, водена в РС Свищов под № 40/22.08.2022 г /ден след смъртта/.

Д. П. също е направил отказ от наследството на В. С., вписан под № 66/19.12.2022 г. в книгата, водена при РС Свищов. Също така, ответникът П. е направил отказ от наследството и на баща си П. П. на 08.03.2021 г., вписан в съответната книга, водена при РС Свищов.

С преводно нареждане от 15.10.2022 г. /л. 165 по делото на ВРС/, Д. П. е заплатил по сметката на Община Суворово, посочена в Договор за наем № 2-16/28.04.2021 г., сключен между Община Суворово и В. С. сумата от 1682,94 лв., като в основанието за превода е посочено: „наем терен“, а в пояснения: „2-16/28.04.2021, 2-89/28.04.2021“.

От така приетото за установено от фактическа страна, съдът намира следното:

Според чл. 48 и чл. 49 от ЗН, наследството се придобива с приемането му, като изразяването на волята за това може да стане както изрично, така и чрез конклюдентни действия, за наличието на които се изхожда от обстоятелствата по всяко конкретно дело. Трябва да се настоя, че приемането на наследството следва да се изрази в активни действия, които водят до промяна в наследственото имущество - прехвърляне, изменение, ограничаване, погасяване или прекратяване на права и задължения на наследодателя. От тази гледна точка, от съществено значение се явява въпросът дали плащането на цената по Договор за наем № 2-16/28.04.2021 г. /№2-3/28.04.2021 г./, извършено след смъртта на наследодателката С., се явява действие, с което е прието нейното наследство или същото е извършено на самостоятелно правно основание от въззивника.

По отношение на сключения договор на наем на земеделска земя, цитиран по-горе трябва да се посочи, че изцяло важи възприетото по т.2 и 3 от ТР 2/20.07.2017 г. по тълк. дело № 2/2015 г. на ОСГТК на ВКС, според което земеделската земя може да бъде обект не само на аренден договор, регулиран от нормите на ЗАЗ, но и на договор за наем, предвиден в чл. 228 и сл. от ЗЗД. Прието е, че ЗАЗ очертава правната възможност за по-пълно регулиране на отношенията, съобразно спецификата на обекта на ползването, но не и за изключителността на разпоредбите на този нормативен акт при възникването на правоотношения с посочения предмет. Докато обаче според чл. 27, ал. 1, т. 5 ЗАЗ договорът за аренда се прекратява със смъртта на арендатора, такова прекратително основание не е предвидено при договорите за наем. Доколкото те не представляват правотношение, възникващо с оглед личността на страните /*intuitu personae*/, то при смърт/прекратяване на една от страните, в правата и задълженията ѝ встъпват нейните правоприменици, освен ако не е уговорено друго. Друго в горепосочения договор няма уговорено. В този смисъл, доколкото В. С. и Община Суворово са сключили договор за наем, а не за аренда, то след смъртта на наемателката, тя няма пречка да се замести в облигационното правоотношение от своите наследници по закон - Р. П. и Д. П., освен при отказ по чл. 52 от ЗН.

В случая, заплащането на 15.10.2022 г. на наемното възнаграждение по Договора за наем № 2-16/28.04.2021 г. /№2-3/28.04.2021 г./ е акт на погасяване на задължения на наследодателя, сочи на воля за продължаване ползването на земеделската земя за срока по договора и сочи на приемане на наследството. Това е така, защото плащането е за стопанската 2022 – 2023 г. Според чл. 3 от договора за наем сумата е дължима от 1-во до 15-то число на м. октомври 2022 г., т.е. задължението възниква след смъртта на наследодателя. Обстоятелството, че ищецът е заявил за ползване процесния

имот с идентификатор № 70175.180.45 и в качеството си на регистриран земеделски производител не променя гореформирания извод.

Не може да се сподели аргумента на Д. П., че същият е извършил плащане на самостоятелно правно основание, а именно договора за сътрудничество и съвместна дейност от 02.07.2021 г., цитиран по-горе, защото същият като такъв с характеристиките на договор по чл. 357 и сл. от ЗЗД следва да се счита прекратен със смъртта на наследодателя като сключен с оглед личността и доколкото не е уговорено друго /арг. от чл. 363 б. Б от ЗЗД/. Досежно този договор, противно на възприетото от ВРС, настоящата инстанция обсъжда доказателството, доколкото в нарушение на чл. 183 ал.1 вр. чл. 179 ал.2 от ГПК е прието, че страната е длъжна да представи само и единствено оригинала на документа. Отделно, нито преписа, нито официално заверения препис са изключени от доказателствения материал по делото с нарочно определение на първоинстанционния съд по чл. 183 ал.1 изр.последно от ГПК.

Накрая, но не по значение, към отговора по ИМ, приложен от първоинстанционния съд неправилно към възз.ч.гр.д. № 1653/2023 г. по описа на ОС Варна, неоснователно се прави опит да се аргументира отсъствие на качество наследник с твърдения, че ответникът е страна и по друго наемно правоотношение с Община Суворово. Видно, представеният към отговора Договор за наем № 2-2/29.04.2021 г. със страни общината и Д. П. е за временно възмездно ползване на част от друг поземлен имот с идентификатор № 70175.196.5. Неотносимо към спорния въпрос е правоотношението по рамков договор за бъдеща покупко-продажба на суровина – листна маса лавандула от 14.05.2019 г. и последващото тристранно споразумение от 05.07.2021 г., сключено по повод договора за сътрудничество между наследодател и ответник от 02.07.2021 г.

Без значение за легитимацията на въззивника като наследник на починалата, респективно ответник по спора, се явява и извършеният от него отказ от наследството на неговия баща и син на починалата, П. П., доколкото въззивникът е заместил своя родител (възходящ роднина) в реда за наследяване на починалата – чл. 10, ал. 1 ЗН, а съгласно чл. 10, ал. 4 ЗН заместването се допуска и в полза на лице, което се е отказало от наследството на възходящия, когото замества. Поради това и доколкото наследството е прието по реда на чл. 49 ал.2 от ЗН, съдът приема за недействителен направеният от Д. П. последващ отказ от наследството на В. С..

2. По доставката:

От доказателствата, събрани в първоинстанционното производство се установява, че за процесната доставка на слънчоглед дружеството е издало фактура № 28/09.11.2020 г. на обща стойност от 17 476,50 лв. Същата не е подписана двустранно. Представената пътно-прехвърлителна разписка също не носи подпис за получател. Според заключението по ССЕ, кредитирано като обективно и компетентно дадено, при доставчика фактурата и другите документи за доставката са намерили съответно счетоводно отражение, включително в СД по ЗДДС. В данъчните регистри по ЗДДС на ЧЗП В. С. за периода 01.09.2020 – 31.10.2021 г. не са отразени разчети с контрагент „Ди Ен Гре“ ЕООД.

Във връзка с изготвянето от дружеството на ГФО за 2020 г., до земеделския производител С. е било изпратено искане от 17.03.2021 г. за

потвърждение на салда за задължения ѝ към „Ди Ен Гре“ ЕООД, съществуващи към 31.12.2020 г. В искането е било конкретно посочено, че вземането на дружеството е в размер 17 476,50 лв. и за него е била издадена спорната фактура. В отговор на отправеното искане, земеделският производител е потвърдил наличието си на задължение спрямо въззиваемото дружество в упоменатия размер. Документът е подписан за съставител и ръководител и автентичността не е оспорена в срока за отговор. Този писмен документ е представен към ИМ, препис от която е връчена на ответника на 26.06.2022 г. В отговора единственото възражение е общо за недопустимост и неотнositимост на доказателствата. Това твърдение, освен че не се споделя за вярно от състава на съда не разколебава формалната доказателствена сила на документа. Възражение по авторството е направено едва от процесуалния преставител в становище от 25.09.2023 г. при преклузия на правата. Не се споделят аргументите на ответната страна в обратна насока. В отговора има изявление, че няма подпис за получател, т.е. на ЧЗП само на фактурата и пътно-прехвърлителната разписка, но и ищецът не твърди обратното. За документа, с който са потвърдени салдата, няма изрично оспорване на подписите на съставител и ръководител. Поради това и следва да се кредитира.

На база гореизложеното, съдът отчита, че според трайната съдебна практика на ВКС, издадена фактура може да бъде кредитирана като доказателство, установяващо сключен договор за търговска продажба на стоки в случаите, когато съдържа всички необходими елементи от съдържанието на сделката - вид на стоката, стойност, начин на плащане, имената на лицата, положили подписи за продавач и купувач, време и място на съставянето ѝ, като вписването ѝ в дневниците за продажби и покупки на продавача и купувача, както и отразяването на стойността ѝ в справките декларации по ЗДДС и ползването на данъчен кредит, представляват признание за възникването и изпълнението на продажбеното правоотношение, по повод на което фактурата е била съставена.

В настоящия случай издадената от продавача фактура не е подписана от купувача. Същата не е била вписана и в дневниците за покупки на купувача и не е била отразена в справка декларация по ЗДДС. От друга страна ССЕ не е констатирала нередовно водено счетоводство в предприятието на ЮЛ, където документите относно доставката са надлежно осчетоводени, а обстоятелството, че ЧЗП не е водила счетоводство, не може да се приеме еднозначно в посока, че липсва доставка на стока. Взетото решение на земеделския производител през 2020 г. да се облага с нормативно признати разходи, съгласно ЗДДФЛ и да води само отчетност и данъчни регистри по ЗДДС, не може да налага негативен за въззиваемото дружество извод за липса на доставка на стоката. Не може да се игнорира потвърждението на В. С. към въззиваемото дружество за съществуването на нейно задължение в процесния размер към 31.12.2020 г. Това потвърждение на първо място налага извод, че между двете лица е бил сключен неформален договор за търговска продажба на слънчоглед, който е бил изпълнен от въззиваемото дружество продавач и от друга страна сочи, че задължението към датата на потвърждението не е платено. За последващо плащане не са ангажирани доказателства от ответната страна.

Не може да бъде споделен и доводът на въззивника, касаещ периода между извършване на доставката на стоката и датата на издаване на процесната фактура, доколкото това би могло да има единствено отношение

към ангажирането на административно-наказателната отговорност на търговеца по неиздаване на счетоводен документ в съответните срокове, но не и по отношение на упражняването на неговите граждански права.

В контекста на изложеното заявената осъдителна претенция е доказана по основание и размер като върху главницата се следва и законната лихва от завеждане на спора до окончателното ѝ изплащане.

Поради идентичност в крайния извод на настоящата инстанция с този на ВРС, обжалваното решение следва да бъде потвърдено изцяло.

3. По разноските:

При този изход от спора разноски се следват на въззиваемата страна за процесуално представителство пред въззивната инстанция в размер на договореното и заплатено /по представените доказателства за извършени разходи/, а именно 2520 лева. Що се отнася до искането за присъждане на разноски за първа инстанция същото не следва да бъде разглеждано, защото има произнасяне по въпроса от ВРС, а страната не се е възползвала от правото си да иска ревизиране на решението в частта за разноските по реда на чл. 248 от ГПК.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 45/05.01.2024 г., постановено по гр. д. № 17221/2021 г. на Варненски районен съд, 49-ти състав.

ОСЪЖДА Д. П. П., ЕГН *****, гр. Варна, да заплати на „Ди Ен Гре“ ЕООД, ЕИК 204615893, гр. Провадия, обл. Варна сумата от 2520 /две хиляди петстотин и двадесет/ лева, представляваща сторени в производството по в. гр. д. № 311/2024 г. на Варненски окръжен съд съдебно-деловодни разноски.

Решението не подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на основание чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____